Anul al 54-lea | 16 Pagini | EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei | 16 Pagini | Nr. 258 Duminică 19 Septembrie 1937 | P 1111

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

BIBLIOTECA CENTRALA a „ASOCIAŢIUNII" SIBIU

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în ţară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

CONDIŢIILE UNGARIEI

Condiţiile pe care Ungaria le consideră „minime", ca să poată adera la o înţelegere economică dunăreană, n'au nici un raport cu interesele sale economice, căci ele privesc regimul minorităţilor din statele vecine şi înarmările sale proprii.

Presa din Budapesta, inspirată de guvern, pretinde că nici nu se poate concepe o înţelegere economică în basinul dunărean, fără să se dea o deplină satisfacţie Ungariei, atât în problema minorităţilor maghiare din statele Micii Inţelege[illegible] şi în problema propr[illegible] siguranţe prin recuno[illegible] egalităţii în materie de înarmări.

Fireşte, că Ungaria socoteşte şi de astă dată greşit posibilităţile sale de a impune Micii Inţelegeri condiţiuni inadmisibile ce n'au nicio legătură cu stabilirea unui eventual acord economic dunărean; după cum tot atât de greşit înţelege să pună problema minorităţilor şi a înarmărilor, în cadrul politicii sale revizioniste.

Căci ce urmăreşte, de fapt, Ungaria prin acele condiţii minime, dacă nu agitarea chestiei minorităţilor maghiare pe planul iredentist şi recunoaşterea dreptului său de a se înarma până în dinţi, în vederea revanşei şi a reconstituirii fostelor sale frontiere?

Mica Inţelegere, dacă a fost dispusă totdeauna, — după cum este şi azi — să întreţină relaţiuni bune şi cu Ungaria şi să contribue prin toate mijloacele sale, la ameliorarea situaţiei economice din întreg basinul dunărean, prin acorduri regionale, în care se ia în seamă nevoile tuturor statelor din această regiune, ea nu va admite niciodată pretenţiile Ungariei, ce sunt în opoziţie cu tratatele de pace şi cu propriile sale interese.

Se înţelege dela sine, că este peste putinţă orice înţelegere în această privinţă, dacă Ungaria continuă să urmărească politica sa revizionistă şi să menţină pe primul plan problema minorităţilor maghiare, numai în scop de agitaţie împotriva intereselor statelor vecine din grupul Micii Inţelegeri.

Guvernul din Budapesta, prin repetate declaraţii şi comunicări, a făcut cunoscut că el nu renunţă la apărarea drepturilor minorităţilor maghiare din Cehoslovacia, România şi Iugoslavia, pretinzând un alt regim, care să corespundă intereselor poporului ungar şi tot el alimentează campaniile de presă împotriva Micii Inţelegeri pe tema aşa ziselor „persecuţii" ce le-ar suferi aceste minorităţi, în domeniul cultural, economic şi politic.

Intre alte afirmaţii calomnioase împotriva noastră, este şi aceea privitoare la românizarea forţată a maghiarilor din Transilvania, ce ar fi practicată de autorităţile române prin mijloacele cele mai drastice, când, în realitate, este vorba numai de salvarea elementelor româneşti, secuizate; ca şi de salvarea elementelor svăbeşti din jud. Satu Mare, maghiarizate, sub fosta stăpânire ungară.

Să vedem însă, cum sunt tratate minorităţile din Ungaria.

In 1919 — după datele statistice oficiale maghiare — erau în acest stat 165.237 de slovaci.

In 1920, după recensământul din acel an, numărul lor a scăzut la 141.882; iar după statistica din 1930, o nouă şi ciudată scădere, care a coborît numărul slovacilor la 100.000.

Faţă de situaţia din 1920, şi celelalte minorităţi sunt în scădere: Germanii cu 73.000; Iugoslavii cu 19.000; Românii cu 8000; Aşa că, fără nicio cauză reală, ci numai prin falsuri, ungurii au sporit dela 1919 încoace populaţia maghiară, cu aproape 900.000, maghiarizând numele, conform tradiţionalului lor obicei.

Lipsa şcolilor cu limba de predare românească şi interzicerea întrebuinţării limbii române în bisericile din comunele locuite în majoritate de români, ilustrează apoi regimul impus minorităţii române din Ungaria.

Faptul apoi, că ţăranii maghiari din Transilvania au beneficiat în condiţii egale cu românii, de aplicarea reformei agrare, pe când ţăranii maghiari din Ungaria, sunt şi azi iobagii grofilor şi magnaţilor, ar trebui să cheme la realitate pe revizioniştii de peste Tisa, dacă nu vor să târască ţara lor în altă aventură.

Navigaţia pe Marea Neagră în pericol

Ruşii nu mai permit acostarea vaselor italiene în porturile sovietice. — Au apărut submarine sovietice în Marea Neagră

Constanţa, 16 Sept.

In legătură cu ştirea comunicată aseara de noi, telefonic cu privire la dispoziţiile date de companiile italiene de navigaţie vaselor lor, de a nu se mai duce în porturile ruseşti, revenim cu noui amănunte.

Ştirea că vaporului italian „Vesta" i s'a interzis de armatori plecarea, în portul sovietic Batum, s'a confirmat astăzi prin refuzul agenţiei de a mai contracta transporturi de mărfuri directe pentru Rusia. Totuşi, mărfurile vor putea fi încărcate pentru orice port rusesc, însă numai până la Istanbul, acolo urmand ca încărcătura să fie trecută pe alte vapoare, sub pavilion francez sau englez, faţă de cari ruşii n'au luat măsuri de represiune, cum au luat pentru cele italiene, ne mai permiţându-le acostarea în porturile lor.

Până acum, vapoarele italiene veneau în porturile româneşti numai în trecere, portul lor final în marea Neagră fiind adesea Batum.

VAPOR ITALIAN SECHESTRAT LA BATUM

Cercurile maritime au fost anunţate că un vapor italian de mărfuri, al cărui nume nu s'a aflat încă, a fost sechestrat, în portul Batum, unde se găsea, în ziua când Sovietele au luat dispoziţia de a nu se mai permite acostarea vapoarelor italiene, în porturile lor.

Sechestrarea se crede că nu va ţine mult, deoarece italienii ar putea lua aceeaş măsură pentru oprirea vaselor sovietice cari navigă acum în marea Mediterană, ducându-le în porturile lor şi reţinându-le până ce Sovietele vor permite plecarea vasului sechestrat.

ENGLEZII DEBARCA MARINARII STRAINI

Comandanţii vaselor, sub pavilion englez au primit din partea armatorilor dispoziţiuni ca să debarce la oprirea în primul port pe toţi marinarii cari sunt de altă naţionalitate decât cea engleză.

Marinarii cari au o vechime de peste cinci ani pe aceste vase au primit preavizul ca. într'o lună, să ceară debarcarea, altfel, comandanţii vor fi siliţi să-i debarce în orice port s'ar afla vaporul.

Familiile marinarilor români îmbarcaţi pe aceste vase au primit ştirea cu îngrijorare, deoarece pe vasele englezeşti, sunt îmbarcaţi sute de marinari, unii cu o vechime în serviciu de peste 10-15 ani.

Dacă această măsură s'ar confirma şi s'ar traduce în fapt, numărul şomerilor din portul nostru s'ar mări considerabil, iar foarte multe familii ar rămâne pe drumuri.

NAVIGAŢIA PE MAREA NEAGRA, PERICLITATA

Efectele submarinelor misterioase, în Marea Neagră şi Egee, au început să se simtă, influenţând, în primul rând, activitatea economică a portului nostru, care, de multă vreme, n'a mai cunoscut o asemenea situaţie critică.

Bazinul petrolifer este indicatorul cel mai precis al acestei grave situaţii. In ultimele 11 zile, încărcăturile au fost extrem de reduse, danele sunt pustii, puţinele tancuri cari vin la încărcare, nu îşi manifestă câtuşi de puţin graba de a termina încărcătura, spre a pleca din port.

Peste tot, domneşte o atmosferă de nesiguranţă, de neîncredere în ziua de mâine.

Tancurile petrolifere, ale companiei „Anglo-Saxon", au primit dispoziţiuni să vopsească, pe lături şi pe punţi, pavilionul englezesc, în dimensiuni cât mai mari.

Această măsură este luată în vederea prevenirii atacurilor submarinelor şi avioanelor, cărora li se dă astfel putinţa să observe pavilionul englez.

SUBMARINE RUSEŞTI IN MAREA NEAGRA

Vapoarele italiene au fost anunţate că în Marea Neagră şi-au făcut apariţia două submarine sovietice, despre cari se bănueşte că ar avea intenţia să atace vapoarele italiene cari navigă în această mare.

Marinarii italieni sunt informaţi că ruşii vor să aplice vaselor italiene acelaş tratament pe care l-a aplicat submarinul misterios vapoarelor sovietice.

ŞI RUSIA IA MASURI DE SIGURANŢA

Am anunţat la timp că două vapoare sovietice, după ce au părăsit Dardanelele, au primit dispoziţii, prin t. f. f., de a se întoarce la Istanbul, unde vor aştepta ordine în privinţa porturilor de destinaţie în care urmau să descarce mărfurile.

Eri, alte două tancuri sovietice, plecate din Batum, cu produse petrolifere, pentru Spania comunistă, imediat ce au ajuns la Istanbul, au primit dela Odessa o radiogramă, prin care erau anunţate să nu părăsească acest port, până ce nu li se va comunica data plecării şi portul de destinaţie.

Congresul internaţional al mutilaţilor şi foştilor combatanţi din Paris

Delegaţiile străine care au luat parte la congresul internaţional, fotografiate pe scara principală a primăriei Parisului

(Vezi darea de seamă în corpul ziarului)

Mai întâi ordine apoi sacrificii...

Impozitul de 1.20 la sută perceput în favoarea asigurărilor sociale nu trebue plătit.— Are la bază o inechitate socială şi alimentează risipa unei instituţii rău conduse.—

Atmosfera în jurul asigurărilor sociale — instituţie pe care noi am încercat totdeauna să o apărăm, ca instituţie — devine din ce în ce mai apăsătoare.

Nemulţumirile continui contra felului cum sunt administrate fondurile, nenumăratele şi interminabilele anchete, fraudele care nu se mai sfârşesc, anarhia unui personal nepregătit şi nedisciplinat, lipsa unei serioase asistenţe medicale, au creat pe bună dreptate un curent defavorabil instituţiei.

Felul cum sunt încasate veniturile, acea fiscalitate excesivă a aşa ziselor „echipe volante", măreşte lanţul protestelor întemeiate.

Pe de altă parte, cheltuelile nesăbuite, risipa milioanelor strânse cu forţa dela cei mai umili meseriaşi produc goluri simţitoare în fondurile creeate pentru asigurarea pensiilor muncitorilor noştri.

In locul economiilor şi a unei gospodăriri cinstite, cerute de situaţiunea aceasta, s'a găsit mijlocul întregirii fondurilor, prin mărirea deghizată a cotizaţiilor şi instituirea unui impozit odios şi inechitabil.

Printr'o interpretare eronată a legii, consfinţită din nenorocire de justiţie, se percepe o cotă de 1.20% asupra salariilor unor muncitori şi funcţionari cari nu fac parte din asigurări.

Legea asigurărilor nu prevede nicăeri obligaţiunea pentru marea industrie, de a plăti cotizaţia aceasta pentru salariaţii săi neasiguraţi.

Cele mai elementare noţiuni în materia asigurărilor ne învaţă că nu poate fi vorba de cotizaţie acolo unde nu există risc.

Impozitul acesta — pentrucă este un impozit, orice interpretare i s'ar da — apare deci ca o flagrantă inechitate socială.

Se plătesc sute de milioane, pentru o asigurare inexistentă.

Inainte de a se percepe trebuiau, cei care poartă răspunderea asigurărilor, să se întrebe:

Percepem această cotizaţie, dăm însă ceva în schimb?

Nimic.

Fondul merge la groapa comună, din care răsar palate, cai de curse şi milionari!

Aşa privită chestiunea — şi numai aşa poate fi privită — cotizaţia aceasta suplimentară nu mai poate fi plătită.

Ministerul muncii are datoria să modifice legea, dacă există ceva neclar în ea şi să revină la dispoziţiunea încasării acestui impozit.

Şi mai are datoria, ca înainte de a face apel la sacrificii, să pună ordine în administrarea unor fonduri, care se irosesc inutil. Vom dovedi aceasta.

Viitorul regim pentru străini în Franţa

—XOX—

Obligativitatea cărţii de identitate cu amprente digitale

Paris, 16 (Rador).—„Le Matin" anunţă că, comisiunea de jurisconsulţi, însărcinată să stabilească textul relativ la controlul străinilor, se va reuni îndată ce vor fi desemnaţi reprezentanţii ministerelor interesate.

Printre măsurile plănuite de d. Chautemps, ziarele citează: introducerea paşaportului pentru toate ţările, şi în deosebi pentru ţările limitrofe ca, Belgia şi Elveţia, prin care indezirabilii pot trece pentru a pătrunde în Franţa; obligativitatea cărţii de identitate cu fotografia şi amprentele digitale, pentru toţi străinii; un tribunal special va decide de soarta refugiaţilor politici şi le va elibera acte dacă n'au.

Ziarul adaugă că guvernul nu se gândeşte câtuşi de puţin să restrângă întrarea în Franţa a străinilor, ci le va face dimpotrivă toate înlesnirile pentru a o obţine repede şi cu cheltuială puţină viza paşapoartelor şi a cărţilor de identitate. Guvernul francez înţelege numai să facă între indezirabili şi străinii onorabili o distincţie, din care cei din urmă nu vor avea decât de folosit.

URMARIREA UNUI ANARHIST SPANIOL

Lille, 16 (Rador). — Ziarele locale arată că o activitate neobişnuită domneşte în regiunea de nord a Franţei, pentru a se asigura un cât mai deplin control al străinilor.

Serviciile dela frontieră au primit ordine speciale cu privire la spaniolul bine cunoscut în cercurile anarhiste sub numele de Emperator, care este bănuit că ar fi fost amestecat în atentatele dela Etoria şi care a dispărut din ziua în care au fost comise atentatele.

ANARHISTUL ITALIAN TAMBURINI N'AR FI AMESTECAT IN ULTIMELE ATENTATE

Paris, 16 (Rador). — *Deoarece la primul interogatoriu, anarhistul italian Tamburini, bănuit că ar fi având un amestec în recentele atentate cu bombe dela Paris, s'a contrazis în câteva puncte, iar în altele a făcut afirmaţii cari par să fie neadevărate, cu privire la întrebuinţarea timpului său între 10 şi 14 Septembrie, autorităţile au procedat azi dimineaţă la un nou interogatoriu.*

Se pare că de data aceasta alibiurile lui Tamburini s'au dovedit a fi exacte. El n'ar fi părăsit oraşul Toulouse nici în zilele cari au precedat atentatele, nici în cele următoare.

Deocamdată celelalte piste urmate de poliţie nu au dus la nici un rezultat. Siguranţa continuă să primească o avalanşă de scrisori anonime, dintre cari unele conţin afirmaţii absolut neserioase.

CERCETARILE DIN BELGIA

Bruxelles, 16 (Rador). — Poliţia judiciară face cercetări în cercurile anarhiste pentru a verifica informaţia apărută într'un ziar străin, care a anunţat că autorii exploziilor din cartierul Etoile din Paris ar trebui căutaţi la Bruxelles.

Până acum, poliţia belgiană n'a descoperit nici un element interesant. Scriitorul care ar fi pus în cauză prin această informaţie este domiciliat la Bruxelles de peste zece ani şi este socotit ca incapabil să săvârşească asemenea fapte.

Atentat cu bombe la Marsilia

Marsilia, 16 (Rador). — Azi în zorii zilei a fost aruncată o bombă la intrarea în instituţia „Caisseries Reunies".

De oarece mecanismul nu apucase să funcţioneze până la capăt, paznicii au reuşit să stingă incendiul, pe care îl provocase explozia.

Poliţia este în căutarea a cinci indivizi suspecţi, bănuiţi de participare la acest atentat.

Se aminteşte că acum trei săptămâni o petardă a fost aruncată asupra vilei directorului acestei intreprinderi.

Descoperirea unei organizaţii secrete la Paris

Paris, 16 (Rador). — Prefectura poliţiei şi Siguranţa generală a statului au anunţat astăseară că, după migăloase cercetări s'a descoperit o organizaţie secretă, ai cărei membri îşi dau numele de „purătorii de cagulă".

Organizaţia constitue o adevărată formaţie paramilitară.

In urma perchiziţiilor făcute azi la Paris şi în diferite oraşe din provincie, au fost confiscate numeroase arme, între cari mai multe mitraliere mici, puşti mitraliere montate pe trepiede, numeroase lăzi cu muniţii, printre cari 17 lăzi conţinând fiecare 20 de grenade, şi, în sfârşit, numeroase documente.

In acelaşi timp s'au făcut patru arestări. Alte patru sau cinci arestări vor fi operate probabil în cursul acestei nopţi.

Comunicatele oficiale precizează că nici o organizaţie descoperită, şi nici persoanele arestate nu au vre-o legătură cu atentatele teroriste din strada Presbourg şi strada Boissiere.

Noui incursiuni ale banditilor bulgari in Cadrilater

Schimb de focuri cu o patrulă de grăniceri români

Turtucaia 16 Septembrie

In noaptea de 14 Septembrie, a fost săvârşit, în com. Mesim Mahle, un nou atac al banditilor bulgari, în împrejurările următoare:

Pela ora 1 noaptea, o patrulă, condusă de sergentul instructor Călinescu, a surprins, în apropierea frontierei, trei inşi, cari se strecurau spre sat.

Observaţi de soldaţi, banditii au fost somaţi să se predea, dar, drept răspuns, au deschis foc de arme asupra soldaţilor, reuşind ca sub apărarea focurilor să se retragă peste graniţă, trecând în Bulgaria.

Pe când se înapoiau din urmărirea celor trei bandiţi, soldaţii s'au întâlnit cu alţi doi bandiţi, cari mânau spre graniţă mai multe vite furate din comună şi cari erau urmăriţi de aproape, de locuitorii din sat, de cari fuseseră simţiţi.

Soldaţii din patrulă, uniţi cu urmăritorii bandiţilor, au căutat să încercuiască pe cei doi bandiţi şi vitele pe cari aceştia le duceau cu ei, însă bandiţii au răspuns cu focuri de armă, reuşind să treacă graniţa.

Pe teritoriul nostru n'au lăsat decât două vite, una moartă şi alta vie, celelalte fiind trecute dincolo.

Bandiţii erau înarmaţi cu toţii şi purtau haine bulgăreşti, în picioare aveau opinci şi târşini.

Praga îndoliată

MASARYK

de ALEXANDRINA GR. CANTACUZINO

Nobleţă de atitudine, isvorită dintr'o conştiinţă vie, trează, clarvăzătoare, care-i lumina calea; eleganţă în toate manifestările vieţii, aristocrat în sensul înalt al cuvântului, aşa era acest exemplar preţios de supra-om, pe care câtorva ne-a fost dat să-l cunoaştem bine şi să trăim câteva săptămâni în desăvârşita lui intimitate.

Il revăd la castelul Lany, unde fusesem poftită după alegerea mea în comitetul de direcţie al asociaţiei de studii sociale de sub preşedinţia domnişoarei Alice Masaryk, fiica lui, care apreciind munca mea socială şi întemeierea „Casei Femeii" îmi făcuse cinstea a mă chema să colaborez cu dânsa şi cu distinşii savanţi: doctorul Polligkeit, d. René Sand.

Sosesc la Lany într'o zi însorită şi intrând cu automobilul în parc, sunt imediat oprită pe aleea mare cu trandafiri, de Alice Masaryk şi de ilustrul său părinte, pe care-l vedeam pentru prima oară. Mi-a făcut impresia unui savant din alte vremuri, auster, cu cravata sa neagră, cu ţinuta sa gravă, cu privirea care căuta a descoperi în fiece om laboratorul unde se zămisleşte, în complexul spiritualităţii şi al materiei, fiinţa adevărată.

La prima masă, în seara sosirii, eram lângă dânsul. A vorbit puţin, m'a observat atât de mult, încât m'a intimidat cum rareori mi s'a întâmplat.

Peste câteva zile au început conversaţii şi discuţii din cele mai interesante asupra tuturor problemelor legate de organizarea vieţii moderne a familiei, a societăţii. Se entusiasma ca un tânăr şi rămâneai uimit de dorul de dreptate, de înalta disciplină morală care îl călăuzeau în judecarea tuturor problemelor, de pasiunea de adevăr, ce era caracteristica acestui suflet generos.

Alice Masaryk spunea: „Père est en dehors de la vie, il la veut trop belle!" Fericită sinteză a personalităţii lui Masaryk.

Mulţi îl vor preamări ca filosof, ca liberator al neamului său, ca mare înţelept, ca om de stat, ca patriot...

Era mai presus de toate un om în adevăratul înţeles al cuvântului.

El îşi iubea semenii săi; umanitarismul nu era pentru dânsul o doctrină ce o propovăduia, ci rostul însuşi al vieţii.

Nu putea tolera neadevărul, nimicnicia, ambiţiile deşarte. Se urca pe culmi pentru a judeca orice chestiune cu o scrupulozitate mişcătoare. El, care nu era religios, era totuşi un mare mistic; îşi făurise o cetate, în care ca un preot slujea idealurile înalte, cărora din tinereţe îşi închinase fiinţa.

Sensibilitatea lui delicată se manifesta necontenit. De pildă: In toate odăile erau portrete ale răposatei scumpei sale soţii şi în faţa tuturor acestor portrete se găseau trandafiri cultivaţi de dânsul, tăiaţi, schimbaţi zilnic de el, în amintirea ei.

Când într'o seară, d. René Sand a pus discuţia asupra iubirii şi a greşelilor fără voie în care târăşte, pe bieţii muritori, el a răspuns răspicat: — „Aimer, c'est pour toujours au delà de la mort".

Aşa a iubit Liberatorul Masaryk: şi neamul şi familia şi adevărul şi dreptatea.

Să ne descoperim: Un suflet mare se înalţă în judecata Domnului.

Dumnezeu să-l binecuvânteze, iar noi să ne închinăm în faţa Aceluia care, iubind mai presus de toate umanitatea, intră în istorie ca marele umanitarist al veacului.

AGA KHAN,

preşedintele Adunării Societăţii Naţiunilor

Fiul lui Stalin a fost răpit

El se întorcea de la şcoală acasă

Varşovia, 16 (Rador). — „Kurjer Czervonny", ziar oficios, află din Moscova că fiul unic al lui Stalin, Vasile, în vârstă de 12 ani, a fost răpit de necunoscuţi, pe când se întorcea împreună cu un coleg de şcoală la Kremlin.

Micul Vasile Stalin participase la serbările organizate cu prilejul zilei tineretului. Dispariţia fiului său a provocat lui Stalin o adâncă durere.

Cu toate cercetările extraordinar de intense ale G. P. U.-ului, nu s'a găsit nicio urmă, nici a victimei, nici a răpitorului.

50 nuntaşi înecaţi

Londra, 16 (Rador). — Un groaznic accident s'a întâmplat azi în localitatea Ferozepur (Indiile engleze).

Pe când un grup de 50 de invitaţi la o nuntă trecea râul Sutlej pe un bac, acesta s'a răsturnat. Toţi invitaţii au căzut în apă şi s'au înecat până la unul.